

کومیتاس (سوغومون
سوغومونیان) به سال ۱۸۶۹
در کوتایه ترکیه به دنیا آمد
در کودکی پدر و مادر خود را
از دست داده در سال ۱۸۸۱
به شهر چمپادزین، مقر
جانشین کل ارمنیان جهان
منتقل شد تا در مدرسه عالی
علوم دینی گورکیان مشغول
تحصیل شود. در اینجا به
پرورش استعداد او در زمینه
موسیقی توجه شد و در همین
سالها به بررسی انواع
موسیقی کلیسایی پرداخت
قطعه هایی از موسیقی
روحانی قدیمی را با نت های
مخصوص ارمنی یادداشت
کرد. از همان آغاز کار با
آوازهای روستایی ارمنی
آشنا شده و آنها را
نت نویسی کرد. کار ابداع
آثار موسیقی را از دهه ۱۸۹۰
شروع کرد و بر روی آثار
برجسته شعرای ارمنی
سده نوزدهم آهنگ هایی
تصنیف نمود. در سال
۱۸۹۳ تصمیم به
مدرسه عالی را به پایان برد
و به عنوان آموزگار موسیقی
رهبر گروه آواز استخدام
شد. در سال ۱۸۹۴ به
لباس روحانیت تارک دنیا
درآمد و به نام کومیتاس،
جاتلیق سده هفتم میلادی که
خود شاعر و آهنگساز بود،
نام روحانی کومیتاس به او
داده شد.

آلمانی و تنظیم آوازهای
مردمی همت گماشت.
در جشن فارغ التحصیلی
کومیتاس استادان مشیت
گفت:
کومیتاس دیگر استاد
است، من به وجود او
افتخار می کنم.
مشکلاسی های او
می گفتند که تمرکز فکری
کومیتاس فقط جمع آوری
فولکلور و پلی فونیک کردن
موسیقی بود. این بگانه
آرزوی او بود و در این کنار
به موفقیت کامل دست
یافت.

نه تنها موسیقی ارمنی بلکه
موسیقی ملل دیگر مورد تأکید
قرار دادند.
کومیتاس پس از استقرار
در استانبول به زندگی
فرهنگی ترکیه و ایپاد
روابط دوستانه با شعرای
ترک پرداخت و آهنگ هایی
با شعر محمد امین شاعر ترک
سرود و در کمیسیون ها و
هیئت های مختلف فرهنگی
فصاحت چشمگیری نشان
داد. به دعوت انجمن
فرهنگی ترک، روز دوم
سوم آوریل ۱۹۱۵ با
گروه آواز خود قطعاتی از

تا سال ۱۹۳۵ به همین
رغمیت باقی ماند و در
پاریس درگذشت. در اثر
این فاجعه، آثار دستنویس او
دچار نابامانی گردید و تنها
بخشی از آنها تا سالها بعد
پیدا شده تنظیم و به چاپ
رسید.
کومیتاس در آثار خود
اصالت های فرهنگی و
فولکلور غنی ارمنی منشعب
از اعماق تاریخ را به خوبی
منسجم کرده است.
کومیتاس توانست با
نت نویسی بسیاری از آواها
و تم های مسردمی و

تاکنون نیز موفقیت
قبایل ملاحظه ای
داشته است.
کومیتاس در زمینه
گردآوری و نت نویسی
آوازهای مردمی، کردی و
ترکی نیز برای اولین بار کار
کرده است. او غیر از خلق
آثار موسیقی، آثار تئوری
موسیقی نیز از خود بجا
گذاشته است. آثار او که
به صورت آواهای
تک نوازی گروهی است به
دو بخش تقسیم می شود،
اول آنها ای که نسخه های
ملحی قدیمی و مردمی را در

فولکلوریک مردم ناشی
می شود (بیش از ۱۵۰ اثر
و کمال و اثر برای پیانو با
واریانت های متعدد). از
آثار معروف او می توان «بی
خانمان»، «کرونگ»، «بهار
است»، «پاداراک»، «آواز
کبک»، «آواز شخم زنی»،
«درخت زردآلو» و غیره را
نام برد.
کومیتاس موسیقیدان،
آهنگساز، گردآورنده،
قطعات، آوازخوان، رهبر
ارکستر، معلم و پایه گذار
مکتب ملی موسیقی شناسی

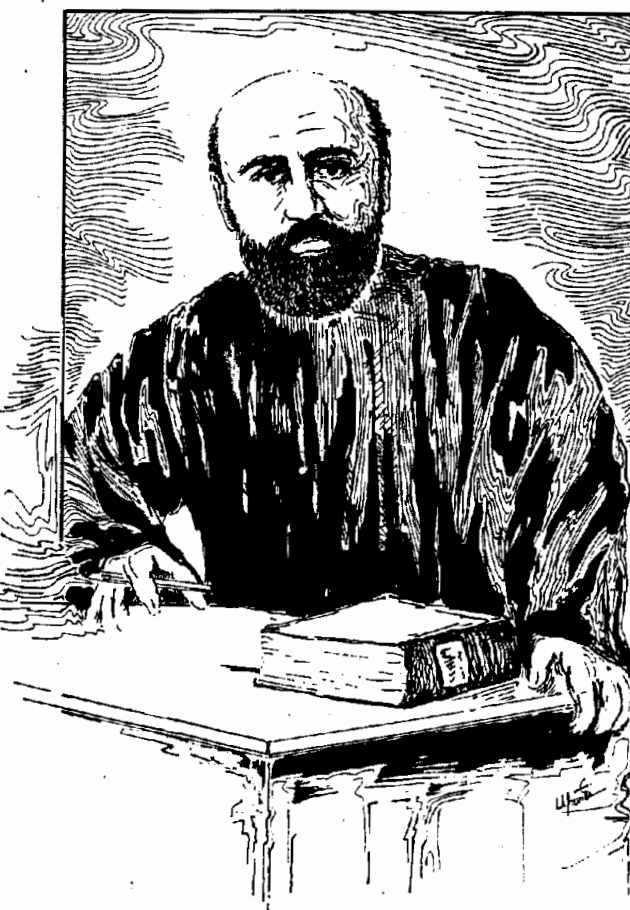
پس از بازگشت به
اچمیادزین با پشتکاری
چشمگیر به امر تعلیم و
تربیت و پژوهش های علمی
پرداخت. در کنار
کمپوزیسیون تعمق کرد و به
تنظیم تم ها و آوازهای
روستایی، ارکستریک کردن
و پلی فونیک کردن آنها همت
گماشت. مهمترین کار
کومیتاس جمع آوری
فولکلور ارمنی بود و ثروتی
از آنها را گردآوری و
نت نویسی و تنظیم او
کرده است. مثلاً درباره او
گفته اند که یک روز زیر
کاه های طویله می خوابید
منتظر می شود تا دهقان بیاید
و آواز مخصوص خود را
بخواند او اینها را بطور
خسالت و ناب یادداشت
می کرد. تعدادی از آنها را
تبدیل به کور کرده است که
بسیار زیبا و مشهورند. در
همین ایام به نوشتن اپرای
«آنوش» افسانه نام نمود و
کنسرت هایی در
اچمیادزین، ایروان، تغلیس
و باکو داد. در سال ۱۹۰۶ با
گروه آواز «آلموویوی»
فرانسه در پاریس آوازهای
مردمی و فولکلوریک و
ملحی ارمنی را با
تنظیم هایی که خود انجام
داده بود اجرا نمود.
کنسرت ها و سخنرانی ها در
شهرهای سویس، ونیز و
غیره ترتیب داد.

شرح حالی از
کومیتاس
موسیقیدان
نامی
ارمنی

آثار خود را اجرا نمود که
مورد استقبال شدید حضار
قرار گرفت. لیکن متأسفانه
زمانی که در ۲۴ آوریل
۱۹۱۵ قتل عام ارمنیان ترکیه
به دست دولت عثمانی شروع
شد، در فصالت های
پرارزش کومیتاس نیز
قطعه پایان گذاشته شد.
کومیتاس هم در جمع
تبعیدان ارمنی قرار گرفت
با مشاهده فجایع کشتارها
مشاعر خود را از دست داد و

ملودی های ملحی که فقط
به صورت شفاهی حفظ
شده بودند، آنها را از نیستی
و فراموشی حفظ کند. او
پیش از چهار هزار
آواز روستایی را گردآوری و
ثبت نموده بود که از این میان
تنها اندک ۱۲۰۰ آواز یافت
شده و انستیتیوتر آکادمی
علوم ارمنستان پژوهش
گسترده و طولانی درجهت
یافتن قطعات گم شده
کومیتاس انجام می دهد و

ارمنی محسوب می شود.
آرامگاه او در پانتون مشاهر
ارمنی در ایران واقع است.
درساره او و آثارش درها
کتاب و صدها مقاله تاکنون
به زبانهای مختلف نوشته
شده است.
• • •
اریک یاغدا، ساریان
(گرماتیک)

کومیتاس در سال ۱۸۹۵
در تغلیس به فراگیری
هارمونی نزد ماکار کمالیان
پرداخت. او در فاصله
سالهای ۱۸۹۶ تا ۱۸۹۹
تحصیلات عالی خود را در
کنسرواتوار استاد بزرگ
ریچارد اشویت در برلین و
دانشگاه سلطنتی برلین ادامه
داد و از درس های استادانی
چون: ۱- فلیشر، ۲- پلرمان،
۳- فریدلندر بهره جست و
سیاحتی چون تئوری
کمپوزیسیون، تاریخ
موسیقی، الهیات، فلسفه،
پرورش صدا، فراگیری
پیانو و ارگ و رهبری
ارکستر را گذراند و به
عنوان یکی از اولین اعضای
انجمن بین المللی موسیقی
انتخاب شد و در شعبه این
انجمن در برلین
پژوهش های خود را در زمینه
موسیقی ارمنی ارائه نمود و
مقالاتی در مجله پژوهشی
انجمن به چاپ رسانید. در
همین سالها به نوشتن آواها
و رمانس ها و آوازهای کر
بر اساس اشعار شعرای

در سال ۱۹۱۰ گروه آواز
بزرگ «گوسوسان» و در
۱۹۱۲، «های گوسان» را در
استانبول و دیگر گروه های
آواز را در شهرهای دیگر
چون کوتایه، پروسا،
آدابازا، ازمیر، آرماس،
پارتیزاک، اسکندریه و قاهره
تشکیل داد. مطبوعات آن
زمان اهمیت کارهای
کومیتاس بویژه در مورد
اهمیت آنها در توسعه و ترقی

ملودی های ملحی که فقط
به صورت شفاهی حفظ
شده بودند، آنها را از نیستی
و فراموشی حفظ کند. او
پیش از چهار هزار
آواز روستایی را گردآوری و
ثبت نموده بود که از این میان
تنها اندک ۱۲۰۰ آواز یافت
شده و انستیتیوتر آکادمی
علوم ارمنستان پژوهش
گسترده و طولانی درجهت
یافتن قطعات گم شده
کومیتاس انجام می دهد و

ارمنی محسوب می شود.
آرامگاه او در پانتون مشاهر
ارمنی در ایران واقع است.
درساره او و آثارش درها
کتاب و صدها مقاله تاکنون
به زبانهای مختلف نوشته
شده است.
• • •
اریک یاغدا، ساریان
(گرماتیک)

ارمنی محسوب می شود.
آرامگاه او در پانتون مشاهر
ارمنی در ایران واقع است.
درساره او و آثارش درها
کتاب و صدها مقاله تاکنون
به زبانهای مختلف نوشته
شده است.
• • •
اریک یاغدا، ساریان
(گرماتیک)

۱۳۷۷ خلیفه ۲۰۰ (۱۹۹۸)

کمیته فرهنگی
شماره ۲۷۹۴-۲۸۷۰
۷۷/۱۴۸۳

در مراسم سالگرد بازگشت

جیانگ ز
قادهان، ناند به ح

ا ا ا

مورت گرفت
توزیر ایتالیا
جمهوری